

VILNIAUS UNIVERSITETO SLAUGOS PAPILDOMŲJŲ STUDIJŲ PROGRAMOS APRAŠAS

Kamieninis akademinis padalinys	Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Slaugos katedra			
Programos pavadinimas	Slauga			
Programos tikslas	Praplėsti studentų kompetencijas, atitinkančias universiteto slaugos bakalauro programos lygį ir suteikiančias galimybę stoti į magistrantūros studijų programą/-as Vilniaus universitete			
Programoje kompetencijos ir studijų rezultatai	Kompetencijos		Studijų rezultatai	
	1.	Socialiniai gebėjimai	1.1	Gebės bendrauti ir bendradarbiauti su pacientais ir jų artimaisiais, kolegomis, mokslininkais, keisdamasis informacija, reikalinga efektyviam slaugos procesui užtikrinti.
			1.2	Gebės dirbti individualiai ir komandoje sprendžiant sveikatos problemas klinikinėje praktikoje.
			1.3	Gebės vadovautis profesinės etikos, teisės principais ir pilietiškumu praktiniame darbe, priimti atsakomybę už veiklos kokybę
	2.	Asmeniniai gebėjimai	2.1	Gebės planuoti profesinę veiklą ir studijas, savarankiškai mokytis, tobulintis savo profesinės veiklos srityje.
			2.2	Gebės priimti sprendimus ir įvertinti jų poveikį slaugos praktikos situacijoms.
	3.	Žinios ir jų taikymas	3.1	Žinos slaugos profesijos raidą, slaugos ir medicinos mokslo naujoves, nacionalinę bei tarptautinę sveikatos priežiūros politiką, slaugos administravimą, profesinio bendravimo ir bendradarbiavimo principus, pacientų teises, slaugai aktualias psichologijos metodikas.
			3.2	Gebės analizuoti, taikyti naujausias žinias apie slaugos teoriją ir slaugos intervencijas, sveikatos teisę, vadybą ir mokslinius tyrimus, fundamentinės ir klinikinės medicinos pagrindus.
	4.	Gebėjimai vykdyti tyrimus	4.1	Atliekant mokslinius tyrimus gebės rinkti slaugos tyrimo duomenis, juos analizuoti ir interpretuoti.
			4.2	Gebės apibendrinti ir pristatyti tyrimo rezultatus bei pagrįsti jų praktinę reikšmę arba juos taikyti praktikoje.
	5.	Specialieji gebėjimai	5.1	Gebės planuoti ir vykdyti slaugos procesą: rinkti slaugos informaciją (duomenis) apie pacientą, nustatyti slaugos problemas (diagnozes), formuluoti slaugos tikslus, planuoti slaugos veiksmus, vertinti slaugos rezultatus.

Priėmimo sąlygos	Gali stoti asmenys, įgiję Sveikatos mokslų profesinį bakalauro laipsnį ir bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją. Priėmimas vykdomas konkurso tvarka pagal priedo prie diplomo dalykų pažymių vidurkį. Konkursinį balą sudaro kolegijoje studijuotos Slaugos studijų programos bendrųjų koleginių studijų dalykų balų vidurkis, studijų krypties dalykų balų vidurkis bei baigiamojo darbo arba baigiamojo egzamino balo aritmetinis vidurkis. Konkursinis balas turi būti ne mažesnis nei 8.0, su žemesniu (7.0-7.9) bus priimami tik tie asmenys, kurie praeis motyvacinį pokalbį
Studijų apimtis kreditais	30 kreditų
Studijų trukmė	Vienas semestras (rudens arba pavasario)
Studijų metinė kaina	2250 EUR
Išduodamas dokumentas	Papildomųjų studijų baigimo pažymėjimas
Tolimesnių studijų galimybė	Galimybė stoti į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto magistrantūros studijų programą „Išplėstinės praktikos slauga“, „Visuomenės sveikata“
PRIĖMIMO SĄLYGOS	
Dokumentų pateikimo vieta	Prašymai ir stojimo dokumentai į papildomas Slaugos studijas bus priimami nuo 2025 m. liepos 7 d. iki 2025 m. rugpjūčio 6 d. https://is.vu.lt/pls/pst/isas.register
Reikalingų dokumentų sąrašas	Priėmimui reikalingi pateikti dokumentai: • aukštojo mokslo diplomas; • diplomo priedėlis; • pasas arba asmens tapatybės kortelė (jei pavardė pase arba asmens tapatybės kortelėje neatitinka pavardės diplome, būtina turėti dokumento, patvirtinančio pavardės keitimą, kopiją); Pridedami dokumentai turi būti pateikti taisyklingai – neapversti, nenukarpyti, gerai įskaitomi. Stojantysis ISAS skiltyje „Prašymai“ gaus pranešimą apie kvietimą studijuoti . Apie savo ketinimą studijuoti busimas studentas turi pranešti per 3 d. d. Stojantiesiems į Slaugos papildomas studijas yra taikomas stojimo mokestis – 50 EUR (negražinamas, neužskaitomas) Rekvizitai stojimo mokesčio įmokai pervesti: VšĮ Vilniaus universitetas Universiteto g. 3, LT-01513 Vilnius Įmonės kodas: 211950810 PVM mokėtojo kodas: LT119508113 Atsiskaitomosios sąskaitos: ○ LT377300010094318310 SWED bankas ○ LT 087044060001101389 SEB bankas Pavedime būtina nurodyti įmokos kodą arba paskirtį: 15000073
PAPILDOMA INFORMACIJA	
Kontaktai	Veronika Bičiūšienė, tel.: 0 5 239 8758, el. p. veronika.biciusiene@mf.vu.lt
Kita papildoma informacija	Daugiau informacijos apie papildomųjų studijų programą rasite čia: https://www.vu.lt/studijos/stojantiesiems/papildomosios-pokolegines-ir-podiplomines-studijos Paskaitos, seminarai, pratybos, atsiskaitymai – vyks nuotoliniu būdu

Papildomųjų studijų programos Slauga studijų planas
(SP kompetencijų ir studijų rezultatų sąsajos su studijų dalykais (moduliais))

Studijų dalykai (moduliai)	Dėstytojas(ai)	Kreditai	Visas klausytojo darbo krūvis	Kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Vertinimo forma ¹	Papildomųjų studijų programos kompetencijos											
							1.		2.		3.		4.		5.			
							Studijų rezultatai											
							1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	
1 semestras																		
Privalomieji dalykai																		
Sveikatos raštingumas	doc. dr. Stanislav Sabaliauskas	5	135	40	95	K		X	X	X	X							
Profesinė etika	asist. dr. Aldona Mikaliūkštienė	5	135	40	95	K	X	X			X	X						
Sociologija, vadyba ir sveikatos teisė	lekt. Jurgita Stirblienė	5	135	40	95	K	X	X	X		X		X	X	X			
Slaugos mokslinių tyrimų metodologija	prof. dr. Natalja Istomina	5	135	40	95	K	X	X		X		X	X					
Bendroji ir specialioji slauga	lekt. Veronika Šilinskaitė	5	135	40	95	K	X		X		X	X	X	X				
Psichologijos ir edukologijos pagrindai	prof. dr. Arūnas Emeljanovas	5	135	40	95	K	X	X		X		X		X		X		
Iš viso programoje		30	810	240	570													

¹ E – egzaminas; K – kaupiamasis balas; Įsk. – Įskaita.

PRIEDAI

Priedas Nr. 1. Programos studijų dalykų (modulių) aprašai

BENDROJI IR SPECIALIOJI SLAUGA

Dalyko (modulio) pavadinimas			Kodas
BENDROJI IR SPECIALIOJI SLAUGA			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: lekt. Veronika Šilinskaitė		Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų institutas	
Kiti:		M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji		privalomasis	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
Auditorinė	rudens/pavasario semestras	Lietuvių	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: nėra			Gretutiniai reikalavimai: nėra
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Įsisavinti žinias bei ugdyti praktinius įgūdžius apie klinikinį ligonio ištyrimą ir dažniausias vidaus ligas, pacientų slaugą, slaugos intervencijas, pagrindinius slaugytojo darbo principus profilio skyriuose, profesionaliai įvertinant visų amžiaus grupių, visų profilių pacientų slaugos poreikius ir kokybiškai įgyvendinant slaugos procesą.			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos			
1. Socialiniai gebėjimai 1.1. Gebės bendrauti ir dirbti komandoje pratybų metu analizuojant pacientų sveikatos problemas.		Diskusijos Klinikinių atvejų analizė	Klinikinių atvejų analizė Darbas pratybose
2. Asmeniniai gebėjimai 2.1. Gebės planuoti studijas, savarankiškai mokysis bei tobulins savo žinias pacientų slaugos tema.		Diskusijos Klinikinių atvejų analizė. Individualus ir grupinis darbas pratybų metu Literatūros studijavimas.	Egzaminas. Testai Atvejo analizė. Koliokviumas
Dalykinės kompetencijos			
3. Žinios ir jų taikymas 3.1. Žinos slaugos organizavimo principus, slaugos intervencijas ir metodus, pacientų stebėsenos ir vidaus ligų komplikacijų prevencijos principus; 3.2. Gebės kritiškai ir sistemiškai analizuoti bei taikyti praktikoje slaugos mokslo naujoves, pagrindinių vidaus ligų		Paskaitos Diskusijos Klinikinių atvejų analizė Individualus ar grupinis darbas pratybų metu Literatūros studijavimas.	Egzaminas Testai Atvejo analizė Koliokviumas

diagnostikos metodus, ligonių slaugos ypatumus.		
4. Specialieji gebėjimai 4.1. Gebės įvertinti ir analizuoti slaugos klinikinės situacijas, aprašyti gyvybinių funkcijų ilgalaikę stebėseną, nustatyti ligonių slaugos poreikius, planuoti slaugą, parinkti slaugos ir profilaktikos strategijas, vertinti slaugos rezultatus. 4.2. Gebės atlikti slaugytojo mokytojo (mentorius) vaidmenį dirbant su vidaus ligomis sergančiu ligoniu ir jo artimaisiais.	Paskaitos. Diskusijos Klinikinių atvejų analizė. Individualus ar grupinis darbas pratybų metu Literatūros studijavimas.	Egzaminas. Testai Atvejo analizės. Koliokviumas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
1. Sveikatos samprata. Holistinis požiūris į paciento sveikatą. Slaugytojo kompetencijos vertinimas sveikata. Klinikinis ligonio ištyrimas - bendrieji principai, praktinis pritaikymas. Gyvybinių požymių įvertinimas, ilgalaikis stebėjimas ir dokumentavimas. Klinikinės slaugos samprata. Slaugos procesas terapijoje. NANDA diagnozių klasifikatorius. NIC ir NOC slaugos tikslų ir išeičių klasifikatoriai. Slaugos diagnozių formulavimo principai analizuojant klinikinius slaugos atvejus terapijoje. Praktinių įgūdžių ugdymas.	1			4			5	8
2. Sergančiųjų kvėpavimo sistemos ligomis klinikinis ištyrimas, vertinimas ir interpretacija. Laboratoriniai ir instrumentiniai tyrimo metodai. Kvėpavimo sistemos obstrukcinės ir restrikcinės ligos: apibūdinimas, klinikiniai požymiai, diagnostiniai kriterijai, gydymas. Plaučių ligų rizikos veiksniai, profilaktika. Praktinių įgūdžių ugdymas. Klinikinių atvejų analizė.	1			3			4	8

3. Sergančiųjų plaučių ligomis slauga: slaugos problemos, slaugos veiksmai, slaugos rezultatų įvertinimas. Pulmonologinių ligonių parengimas tyrimams. Deguonies terapija. Mokymas naudotis inhaliatoriais. Praktinių įgūdžių ugdymas. Klinikinių atvejų analizė.	1			2			3	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos pulmonologinės slaugos temomis. Savarankiškas ligonio ištirimas ir slaugos plano parengimas.
4. Sergančiųjų širdies ir kraujagyslių ligomis klinikinis ištirimas, rezultatų vertinimas ir interpretacija. Laboratoriniai ir instrumentiniai tyrimai. Dažniausių širdies ligų klinikiniai požymiai, diagnostikos kriterijai, gydymas. Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniai, profilaktika. Praktinių įgūdžių ugdymas.	1			3			4	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos kardiologinių ligų ištirimo, diagnostikos, gydymo ir profilaktikos temomis.
5. Sergančiųjų širdies ir kraujagyslių ligomis slauga - dažniausios slaugos problemos, slaugos veiksmai, intervencijos. Klinikinių atvejų analizė: slaugos duomenų nustatymas, slaugos diagnozavimas ir planavimas, slaugos rezultatų vertinimas. Kardiologinio ligonio dienos pildymas.	1			3			4	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos kardiologinių ligonių slaugos temomis. Savarankiškas ligonio ištirimas ir slaugos plano parengimas.
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)				1			1	7	Pasirengimas koliokviumui
6. Sergančiųjų virškinimo sistemos ligomis klinikinis ištirimas, rezultatų vertinimas ir interpretacija. Laboratoriniai ir instrumentiniai tyrimo metodai. Dažniausių virškinimo sistemos ligų klinikiniai požymiai, diagnostikos kriterijai, gydymas. Virškinimo sistemos ligų rizikos veiksniai, profilaktika. Praktinių įgūdžių ugdymas. Praktinių įgūdžių ugdymas.	1			3			4	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos dažniausių virškinimo sistemos ligų diagnostikos, gydymo ir profilaktikos temomis.
7. Virškinimo sistemos ligomis sergančiųjų slauga - dažniausios slaugos problemos, slaugos veiksmai, procedūros. Klinikinių atvejų analizė: slaugos duomenų nustatymas, slaugos diagnozavimas ir planavimas, slaugos rezultatų vertinimas.	1			2			3	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos gastroenterologinių ligonių slaugos temomis. Savarankiškas ligonio ištirimas ir slaugos plano parengimas.
8. Šlapimo išskyrimo sistemos ligomis sergančiųjų klinikinis ištirimas, rezultatų įvertinimas ir interpretacija. Laboratoriniai ir instrumentiniai tyrimo metodai. Dažniausių inkstų ligų apibūdinimas, klinikiniai požymiai, diagnostiniai kriterijai, gydymas. Inkstų ligų rizikos veiksniai, profilaktika. Klinikinio ištirimo rezultatų įvertinimas ir interpretacija. Praktinių įgūdžių ugdymas.	1			3			4	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos dažniausių inkstų ligų diagnozavimo, gydymo ir profilaktikos temomis.

9. Sergančiųjų inkstų ligomis slauga - dažniausios slaugos problemos, slaugos veiksmai, procedūros. Klinikinių atvejų analizė: slaugos duomenų nustatymas, slaugos diagnozavimas ir planavimas, slaugos rezultatų vertinimas.	1			2		3	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos nefrologinių ligonių slaugos temomis. Savarankiškas ligonio ištirimas ir slaugos plano parengimas.
10. Cukrinis diabetas: apibūdinimas, klinikiniai požymiai, diagnostiniai kriterijai, gydymas. Cukrinio diabeto rizikos veiksniai, profilaktika. Dažniausios slaugos problemos, slaugos veiksmai, procedūros. Ligonio dienyno pildymas. Diabetinės pėdos priežiūra. Klinikinio ištirimo rezultatų įvertinimas ir interpretacija. Klinikinių atvejų analizė. Praktinių įgūdžių ugdymas.	1			4		5	8	Pasirengimas pratyboms. Literatūros studijos cukrinio diabeto diagnozavimo, gydymo ir profilaktikos, slaugos temomis. Savarankiškas ligonio ištirimas ir slaugos plano parengimas.
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)				1		1	8	Pasirengimas koliokviumui
Iš viso:	10			30		40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Du tarpiniai atsiskaitymai: testai raštu	20	Semestro eigoje	Kompetencijų vertinimo testas raštu. Testą sudaro 30 uždarojo tipo klausimų. Apibraukiant teisingus atsakymus (jų skaičius gali būti nuo vieno arba kelių iki visų). Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 30-28 klausimų. 9-8 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 27-26/25-24 klausimų. 7-6 balai – studentas patenkinamai/vidutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Atsakyta teisingai į 23-22/21-20 klausimų. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 19-16 klausimų. 4-0 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai. Atsakyta teisingai į 15 ir mažiau klausimų/ neatsakyta.
Atvejo analizė	20	Semestro eigoje	<i>Klinikinio atvejo analizės vertinimas</i> Vertinamos teorinės žinios, socialiniai gebėjimai, asmeniniai gebėjimai, specialieji gebėjimai (gebėjimas įvertinti terapinės slaugos klinikinės situacijas ir mokymo gebėjimas). Atvejo analizės vertinimo kriterijai: 15% - paciento sveikatos įvertinimas ir slaugos poreikių nustatymas (renkami duomenys apie pacientą). 60% - slaugos planavimas ir komandos sudarymas, praktinių įgūdžių demonstravimas atliekant slaugos procedūras su simulatoriais. 10% - slaugos rezultatų vertinimas 15 % - rekomendacijų susijusių su pacientų mokymu pateikimas <i>Vertinimo balais reikšmės:</i>

			10 balų – studentas puikiai atliko atvejo analizę, teoriškai pagrindė ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Aktyviai dalyvavo pratybose, puikiai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į visus jam pateiktus klausimus, puikiai geba formuluoti problemas, teikti kritines pastabas, puikiai geba mokytis savarankiškai, pateikti rekomendacijas, susijusias su pacientų mokymu. 9-8 balai – studentas labai gerai/gerai atliko atvejo analizę, teoriškai pagrindė ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Pakankamai aktyviai dalyvavo pratybose, labai gerai / gerai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į beveik visus jam pateiktus klausimus, geba formuluoti problemas, teikti kritines pastabas, geba mokytis savarankiškai, pateikti rekomendacijas, susijusias su pacientų mokymu. 7-6 balai – studentas vidutiniškai/ patenkinamai atliko atvejo analizę, nepilnai teoriškai pagrindė medžiagą ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Vidutiniškai dalyvavo pratybose, patenkinamai/vidutiniškai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į daugiau nei pusę jam pateiktų klausimų, patenkinamai/vidutiniškai geba pateikti rekomendacijas, susijusias su pacientų mokymu. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) atliko atvejo analizę, silpnai teoriškai pagrindė medžiagą ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Vangiai dalyvavo pratybose, paviršutiniškai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į pusę jam pateiktų klausimų, paviršutiniškai geba pateikti rekomendacijas, susijusias su pacientų mokymu. 0-4 balai – studentas neatliko atvejo analizės. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Egzaminas	60	Semestro eigoje	Vertinamos kompetencijos bei asmeniniai ir specialieji gebėjimai. Testas raštu (30 uždaro tipo klausimų). Egzaminas vertinamas 10 balų sistema: Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 30-28 klausimų. 9-8 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 27-26/25-24 klausimų. 7-6 balai – studentas patenkinamai/vidutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Atsakyta teisingai į 23-22/21-20 klausimų. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Atsakyta teisingai į 19-16 klausimų. 4-0 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai. Atsakyta teisingai į 15 ir mažiau klausimų/ neatsakyta..
Galutinis vertinimas - kaupiamasis pažymys			Taikoma dešimties balų skalė ir kaupiamoji vertinimo schema. Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino teorinių žinių vertinimo (K – 0,6), tarpinių atsiskaitymų (testų) (K – 0,2) ir atvejo analizės (K – 0,2). Galutinis pažymys nustatomas, atskirus pažymius padauginant iš svertinio koeficiento ir sandaugas susumuojant.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Balčiūnienė R. ir kt.	2016	Slaugos ir asmens sveikatos priežiūros procedūros: mokomoji knyga		Kaunas: UAB „Vitaė Liter“

Naudžiūnas A., Sadauskas S, Unikauskas A., Leišytė P. ir kt.	2013	Vidaus ligų diagnostikos pagrindai		UAB Vitae Litera
Jarvis C.	2015	Physical examination & Health assessment. 7 th edition		Bloomington Ill.: Elsevier Saunders
Marilynn E. Doenges, Mary Frances Moorhouse, Alice C. Murr	2014	Nursing Care Plans Guidelines for Individualizing Client Care Across the Life Span	Edition 9	F. A. Davis Company, Philadelphia https://eclass.teicrete.gr/modules/document/file.php/YN130/Nursing%20Care%20Plans%2C%20Edition%209%20-%20Murr%2C%20Alice%2C%20Doenges%2C%20Marilynn%2C%20Moorehouse%2C%20Murray.pdf
Papildomoji literatūra				
<u>Donna D. Ignatavicius,</u> <u>M. Linda Workman</u>	2012	Medical-Surgical Nursing: Patient- Centered Collaborative Care	ISBN-10: 1437728014. ISBN-13: 978- 1437728019	Publisher: Saunders; 7 edition
Januškevičiūtė Rima, Markevičienė B, Balčiūnienė R.	2015	Slaugos diagnozių formulavimo pagrindai: mokomoji knyga		Kaunas: „Kauno kolegijos Leidybos centras“
Razbadauskas A., Lukoševičienė R.	2010	Sergančiųjų inkstų ligomis slauga	ISBN, 97899551848 05	Klaipėdos universiteto leidykla. p. 4-14; 25-48
Kalibatienė D. ir kt.	2008	Klinikinė slauga		Vilnius, UAB „Greita spauda“

PROFESINĖ ETIKA

Dalyko (modulio) pavadinimas			Kodas
PROFESINĖ ETIKA			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: asist. dr. Aldona Mikaliūkštienė		Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų institutas	
Kiti:		M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji		privalomasis	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis		Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	rudens/pavasario semestras		Lietuvių
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: nėra		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Suteikti specifinių žinių apie slaugos profesinę etiką, slaugos etinius principus, holistinį požiūrį į sveikatą ir ligą, sveikatai įtaką turinčius fizinius, psichologinius ir socialinius veiksnius; supažindinti su slaugos teorijų pagrindais.			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos			
1. Socialiniai gebėjimai			
1.1. Gebės dirbti komandoje pristatant bendrai parengtą darbą seminarų metu.		Darbas grupėse Seminarai Diskusijos	Literatūros šaltinių analizės ir pristatymo vertinimas
1.2. Gebės priimti atsakomybę už savo profesinę veiklą ir vadovautis profesinės etikos principais.		Savarankiškas darbas	Koliokviumas
Dalykinės kompetencijos			
3. Žinios ir jų taikymas			
3.1. Žinios ir supras slaugos etiką, turinį ir tikslus, požiūrį į sveikatą ir ligą, sveikatą įtakojančius fizinius, psichologinius ir socialinius veiksnius, supras bioetikos principus.		Įtraukianti paskaita Darbas grupėse Seminarai Literatūros šaltinių analizė	Literatūros šaltinių analizės ir pristatymo vertinimas Koliokviumas Egzaminas
3.2. Gebės pasinaudoti įgytomis žiniomis apie slaugos istorinę raidą, slaugos profesinės etikos, filosofijos, slaugos teorijų ir mokslo principus, atpažinti ir analizuoti profesinės etikos klausimus.			

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys
-------	----------------------------	---

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Sveikatos ir slaugos filosofija.	1		2				3	7	Mokymo (visi privalomieji šaltiniai pagal temas) literatūros (savarankiška paieška) studijavimas.
Slaugos istorija ir sveikatos etika.	1		2				3	6	
Bioetikos raida. Bioetikos problemų kilmė.	1		3				4	8	
Bioetikos problemų analizė. Biomedicininų tyrimų etika.	1		3				4	8	
Etinės slaugos problemos. Slaugytojo priesaika ir kodeksas.	1		2				3	8	
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)								14	Pasirengimas koliokviumui
Organų ir audinių transplantacija. Etika ir slauga.	1		3				4	8	Mokymo (visi privalomieji šaltiniai pagal temas literatūros (savarankiška paieška) studijavimas.
Pagalbinio apvaisinimo galimybės ir slauga.	1		3				4	8	
Klinikinio sprendimo priėmimo etika.	1		3				4	7	
Slaugos ir sveikatos etikos sąsajos.	1		4				5	8	
Slaugytojo dalyvavimas etiniuose sprendimuose.	1		3				4	7	
Slaugos etikos ateitis.			2				2	6	
Iš viso:	10		30				40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Vienas tarpinis atsiskaitymas: testas raštu	20%	Semestro eigoje	20 uždaro tipo klausimai. Testas laikomas raštu. Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą. Vertinamos įgytos kompetencijos. Testo rezultatas vertinamas pagal dešimtbalę sistemą. Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Padarė 0-1 klaidą. 9-8 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Padarė 2-3/4-5 klaidas. 7-6 balai – studentas vidutiniškai/ patenkinamai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Padarė 6-7/8-9 klaidas. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Padarė 10-11 klaidų. 4-1 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos. Padarė 12 ir daugiau klaidų.
Darbas seminarų metu, literatūros šaltinių analizė ir pristatymas	20%	Semestro eigoje	Vertinami socialiniai gebėjimai (gebėjimas dirbti komandoje, gebėjimas laikytis etinių principų) ir teorinės žinios. <i>Vertinimo kriterijai:</i> - dirbant savarankiškai ar komandoje studentas gebės atlikti mokslinės literatūros analizę ir teoriškai pagrįsti;

			- gebės apibendrinti, analizuoti informaciją ir ją pristatyti (individualiai/komandoje) ir ją pristatyti kolegoms bei dėstytojui; - ruošiant literatūros šaltinių pristatymą gebės laikytis etinių principų bendraujant su kolegomis; - gebės atsakyti į klausimus, formuluoti problemas, teikti kritines pastabas. <i>Vertinimo balais reikšmės:</i> 10 balų – Puikiai pristatė savarankiškai ar grupinį darbą, atsakė į visus pateiktus klausimus, puikiai geba formuluoti problemas, aiškiai, lakoniškai apibendrinti, teoriškai pagrįsti ir pristatyti kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją, laikytis etikos. Teorinės žinios puikios. 8-9 balai – studentas labai gerai/gerai pristatė savarankišką ar grupinį darbą, atsakė į beveik visus pateiktus klausimus, gerai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios geros/labai geros. 6-7 balai – studentas labai patenkinamai/vidutiniškai pristatė savarankišką ar grupinį darbą, atsakė į daugiau nei pusę pateiktų klausimų, patenkinamai/vidutiniškai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios vidutiniškos/patenkinamos. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) pristatė savarankišką ar grupinį darbą, atsakė į pusę pateiktų klausimų, silpnai geba formuluoti problemas, laikytis etikos. Teorinės žinios paviršutiniškos. 4-0 balai – studentas nepristatė savarankiško ar grupinio darbo. Iš pateiktų klausimų atsakė į mažiau kaip pusę. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Egzaminas	60%	Semestro pabaigoje	Testas - 30 uždaro tipo klausimų. Testas laikomas raštu. Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą. Vertinamos įgytos kompetencijos. Testo rezultatas vertinamas pagal dešimtbalę sistemą. Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Padarė 0-1 klaidą. 9-8 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Padarė 2-3/4-5 klaidas. 7-6 balai – studentas vidutiniškai/ patenkinamai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Padarė 6-7/8-9 klaidas. 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Padarė 10-11 klaidų. 4-1 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos. Padarė 12 ir daugiau klaidų.
Galutinis vertinimas - kaupiamasis pažymys			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino vertinimo (K – 0,6), koliokviumo vertinimo (K – 0,2), darbo seminarų metu ir užduočių atsiskaitymo (K-0,2)

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Lekavičienė R., Vasiliauskaitė Z., Antinienė D. ir Almonaitienė J	2018	Bendravimo psichologija šiuolaikiškai		Vilnius : Alma litera.

Marlaine C. Smith, Marilyn E. Parker	2015	Nursing Theories & Nursing Practice	Fourth Edition	http://docshare03.docshare.tips/files/26827/268274013.pdf
Connie M. Ulrich	2012	Nursing ethics in everyday practice		Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing
A.Blaževičienė, I. Jakušvaitė	2008	Slaugos etika: universiteto vadovėlis		Vitae Litera
Pukinskienė D.	2011	Slaugos filosofija ir teorija		http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ES_Fproduktai/2012_slaugos_filosofija.pdf
Papildomoji literatūra				
Lietuvos gydytojų sąjunga		Medicinos etikos vadovas		https://www.lgs.lt/medicinos-etikos-vadovas

PSICHOLOGIJOS IR EDUKOLOGIJOS PAGRINDAI

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
PSICHOLOGIJOS IR EDUKOLOGIJOS PAGRINDAI	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Arūnas Emeljanovas	Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų institutas M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	rudens/pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suteikti esminių psichologijos ir edukologijos žinių ir gebėjimų, išsiaiškinti edukacinio proceso asmeninį bei socialinį reikšmingumą, kad studentai pasirengtų profesionaliai bendrauti su pacientu slaugos praktikoje, atsižvelgiant į individualias psichopedagogines charakteristikas.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos		
Socialiniai gebėjimai 1.1. Gebės parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas atsižvelgiant į situacijas, tikslus ir žmonių poreikius, vadovaujantis slaugos specialisto vertybinėmis nuostatomis ir etikos principais. 1.2. Gebės dirbti komandoje ir taikyti komandinio darbo principus profesinėje veikloje.	Įtraukianti paskaita. Praktinis problemų sprendimas. Dalijimasis patirtimi. Literatūros šaltinių analizė ir pristatymas (pranešimas). Darbas grupėje. Savarankiškas mokymasis.	Atvejo analizė. Projektas.
Asmeniniai gebėjimai 2.1. Gebės identifikuoti bei įgyvendinti asmeninio ir profesinio mokymosi poreikius bei vertinti mokymosi rezultatus siekiant profesinio tobulėjimo.		
Dalykinės kompetencijos		
Žinios ir jų taikymas 3.1. Įgis žinių apie pagrindines psichologijos ir edukologijos sąvokas, pagrindinius psichoedukacinius reiškinius bei nustatytus dėsningumus. Žinos tarpasmeninio bendravimo pagrindinius psichologinius ir edukacinius principus. Žinos skirtingas kultūras žmonių ir bus pasirengę su jais bendrauti ir bendradarbiauti.	Įtraukianti paskaita. Diskusijos. Darbas grupėje. Video medžiagos peržiūra ir analizė. Literatūros šaltinių analizė ir pristatymas (pranešimas).	Atvejo analizė. Projektas. Egzaminas.

Gebėjimai vykdyti tyrimus 4.1. Gebės parengti ir pristatyti projektą (pranešimą) pagal analizuotą medžiagą, pateikti praktines rekomendacijas.	Paskaita. Diskusijos. Literatūros šaltinių analizė ir pristatymas (pranešimas).	Projektas.
Specialieji gebėjimai 5.1. Gebės analizuoti, modeliuoti, ir vertinti mokymo(si) procesą ir edukacinę aplinką, atsižvelgiant į konkretų socioedukacinį kontekstą, individualius asmens poreikius. Gebės organizuoti slaugos mokslo žinių perteikimą kitiems, atsižvelgiant į suaugusiųjų mokymosi ypatumus ir parenkant tinkamiausias mokymo strategijas	Įtraukianti paskaita. Praktinis problemų sprendimas. Dalijimasis patirtimi. Literatūros šaltinių analizė ir pristatymas (pranešimas). Darbas grupėje. Savarankiškas mokymasis.	Atvejo analizė. Projektas. Egzaminas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Psichologijos mokslo samprata. Psichologijos tyrimų sritys. Psichinių reiškinių rūšys: psichiniai procesai, psichinės būsenos ir psichinės savybės.	1		2				3	7	Literatūros studijavimas pagal nurodytas temas iš pagrindinio ir papildomo pateikto žemiau sąrašo.
2. Asmenybės psichologinės koncepcijos. Pagrindinės sąvokos: individas, individualybė ir asmenybė. Asmenybės tipologijos, praktinė jų reikšmė. Temperamentas. Charakteris.	1		4				5	14	Mokymo, mokslo literatūros studijavimas, individualus atvejo analizės rengimas.
3. Tarpasmeninis bendravimas. Komunikacijos proceso schemos. Verbalinis ir neverbalinis bendravimas. Klausymas bendravime. Santykių su kitais palaikymas skirtingose aplinkose.	2		5				7	14	Mokymo, mokslo literatūros studijavimas, individualus atvejo analizės rengimas. Grupinis praktinių užduočių atlikimas ir pristatymas.
4. Tarpkultūrinio bendravimo ypatumai. Bendravimas ir kultūrinės dimensijos. Kultūra ir konfliktas. Tarpkultūrinio bendravimo barjerai.	1		5				6	20	Mokymo, mokslo literatūros studijavimas, atvejo analizės pristatymas, kolegų darbų komentavimas.
5. Edukologijos mokslo samprata, ugdymas. Edukologijos dalykas, Ugdymas ir kultūra. Ugdymo principai, tikslai. Ugdymo	2		2				4	8	Literatūros studijavimas pagal nurodytas temas iš

procesas ir jo įgyvendinimas. Ugdymo(si) proceso dalyviai. Pedagoginės sąveikos esmė.									pagrindinio ir papildomo pateikto žemiau sąrašo, grupinis praktinių užduočių atlikimas ir pristatymas.
6. Andragogikos pagrindai. Suaugusiojo mokymosi planavimas. Suaugusiojo mokymosi procesas. Suaugusiojo mokymosi stiliai. Motyvacija, suaugusiųjų mokymosi trukdžiai.	1		6				7	12	Mokymo, mokslo literatūros studijavimas, ugdymo projekto rengimas.
7. Šiuolaikinės pedagoginės technologijos. Mokymasis bendradarbiaujant. Problemų sprendimu grįstas mokymas(is). Vertinimo tikslai ir svarbiausi principai. Mokymo turinio orientacija į besimokančiųjų kompetencijų ugdymą.	2		6				8	20	Mokymo, mokslo literatūros studijavimas, ugdymo projektų pristatymas, kolegų darbų komentavimas.
Iš viso:	10		30				40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Atvejo analizės pristatymas	20 proc.	Semestro eigoje	Pristatymų turiniui kriterijai: struktūros pagrįstumas ir aiškumas; aiškus idėjų pristatymas; temos dėstymo logiškumas, vientisumas; išvadų kokybė. Pristatymo pateikimui kriterijai: gebėjimas sudominti; bendravimas su auditorija. Vertinamos teorinės žinios, socialiniai (bendravimo ir komandinio darbo), asmeniniai (gebėjimas savarankiškai mokytis, tobulėti), gebėjimai analizuoti literatūrą ir specialieji (edukaciniai, mokymo) gebėjimai. Vertinimas dešimtbalėje sistemoje: 10 balų: Puikios teorinės žinios, pateiktos išsamiai. Puikiai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, geba sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Puikiai parengta ir pristatyta atvejo analizė, pateiktos praktinės rekomendacijos. Puikiai geba išmokyti medžiagą perteikti kitiems. 9-8 balai: Labai geros/ geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Labai gerai/gerai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, geba sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Labai gerai/gerai parengta ir pristatyta atvejo analizė, pateiktos praktinės rekomendacijos. Labai gerai/gerai geba išmokyti medžiagą perteikti kitiems. 7-6 balai: Vidutiniškos/ patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Vidutiniškai/patenkinamai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, vidutiniškai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu nepakankamai atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Vidutiniškai/patenkinamai parengta ir pristatyta atvejo analizė, pateiktos praktinės rekomendacijos. Vidutiniškai/patenkinamai geba išmokyti medžiagą perteikti kitiems. 5: Silpnos žinios ir gebėjimai, kurie dar tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug klaidų. Silpnai

			geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, menkai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu neatsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Silpnai pristatyta atvejo analizė, pateiktos praktinės rekomendacijos menkos. Silpnai geba išmoktą medžiagą perteikti kitiems. 0–4: Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Projektas – pranešimas	20 proc.	Semestro eigoje	Projekto-pranešimo vertinimo kriterijai: teorinės dalies išsamumas, gilumas ir gebėjimas pademonstruoti įvairių literatūros šaltinių apžvalgą; mokymų poreikio pristatymas, problemos pristatymas ir pagrindimas; aprašo kokybė atskleidžiant kaip, bus siekiama realizuoti mokymus; argumentuoto paaiškinimo kokią ugdymo strategiją taikysite (veiksmai, veiklos, kuo ir kodėl remiatės); projekto aprašymo tvarkingumas ir raštvedybos taisyklių laikymasis. Pristatymo kokybė. Vertinamos teorinės žinios, socialiniai (bendravimo ir komandinio darbo), asmeniniai (gebėjimas savarankiškai mokytis, tobulėti), gebėjimai vykdyti tyrimus ir specialieji (edukaciniai, mokymo) gebėjimai. Vertinimas dešimtbalėje sistemoje: 10 balų: Puikios teorinės žinios, pateiktos išsamiai. Puikiai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, geba sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Puikiai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. Puikiai geba išmoktą medžiagą perteikti kitiems. 9-8 balai: Labai geros/ geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Labai gerai/gerai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, geba sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Labai gerai/gerai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. Labai gerai/gerai geba išmoktą medžiagą perteikti kitiems. 7-6 balai: Vidutiniškos/ patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Vidutiniškai/patenkinamai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, vidutiniškai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu nepakankamai atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Vidutiniškai/patenkinamai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. Vidutiniškai/patenkinamai geba išmoktą medžiagą perteikti kitiems. 5 balai Silpnos žinios ir gebėjimai, kurie dar tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug klaidų. Silpnai geba parinkti ir naudoti skirtingas bendravimo strategijas, dirbti grupėje ir taikyti komandinio darbo principus, menkai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu neatsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Silpnai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos menkos. Silpnai geba išmoktą medžiagą perteikti kitiems. 0–4: Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Egzaminas	60 proc.	Sesijos metu	Egzaminą sudarys atviro ir uždaro tipo klausimai (vertinamos teorinės žinios), užduotys, skirtingo sudėtingumo, nes remtasi taksonomijos principais

			juos sudarant. Studentams pateikiamas klausimo atsakymo maksimalus įvertis ir vertinimo skalė. Pvz. Jei maksimalus balų skaičius 50, tai vertinimo skalėje bus: 10- puiku, kai 46-50 balų. 9- labai gerai, kai 40-45 balai. 8 – gerai, kai 35-39 balai. 7 – vidutiniškai, kai 30-34 balai. 6 – patenkinamai, kai 25-29 balai. 5 – silpnai, tenkina minimalius reikalavimus, kai 21-25 balai. Neužskaityta, netenkina minimalių reikalavimų, kai 0-24 balai.
Galutinis vertinimas – kaupiamasis pažymys		Sesijos metu	Egzamino galutinis kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino įvertinimo (K – 0,6), projekto įvertinimo (K – 0,2) ir atvejo analizės įvertinimo (K – 0,2).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. Ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Indrašienė V. ir Žibėnienė G.	2017	Šiuolaikinė didaktika: vadovėlis		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
Linkaitytė G., Žilinskaitė L., Lapėnienė A.	2011	Andragogikos studija: teorijos ir praktikos dermės paieškos		Kaunas [i. e. Klaipėda]: Klaipėdos banga
Lekavičienė R., Vasiliauskaitė Z., Antinienė D. ir Almonaitienė J	2018	Bendravimo psichologija šiuolaikiškai		Vilnius : Alma litera.
Myers D. G.	2008	Psichologija		Kaunas: Poligrafija ir informatika,.
Simonaitienė B., Augustinienė A.	2021	Mokymosi strategijos ir mokinių pasiekimų sąsajos		KTU: Technologija
Žukauskienė R.	2012	Raidos psichologija: integruotas požiūris		Vilnius: Margi raštai
Papildoma literatūra				
Colman A.	2013	Kas yra psichologija?		Vilnius : Apostrofa
Gedvilienė G., Zuzevičiūtė V.	2007	Edukologija		Kaunas: VDU leidykla.
Lekavičienė R., Antinienė D.	2019	Bendravimo psichologija šiuolaikiškai: žinios ir užduotys		Vilnius: Vaga
Šiaučiukėnienė L., Stankevičienė N., Čiužas R.	2011	Didaktikos teorija ir praktika		Kaunas: Technologija

SLAUGOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ METODOLOGIJA

Dalyko (modulio) pavadinimas			Kodas
SLAUGOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ METODOLOGIJA			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: prof. dr. Natalja Istomina Kiti:		Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų institutas M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji		privalomasis	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis		Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	rudens/pavasario semestras		Lietuvių
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: nėra		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95
Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Suteikti slaugos mokslo metodologinių kompetencijų: tyrimo teorinio pagrindimo, tyrimo dizaino, literatūros apžvalgos atlikimo, tyrimo duomenų rinkimo, tyrimo duomenų apdorojimo ir pristatymo, apibendrinimo, analizės ir sintezės.			
Dalyko (modulio) studijų siekiniai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos			
1. Asmeniniai gebėjimai 1.1. Gebės planuoti savo profesinę veiklą, atliekant mokslinių šaltinių paiešką, kuriant mokslinio tyrimo dizainą, pasitelkiant slaugos praktinius įgūdžius. 1.2. Gebės savarankiškai priimti sprendimus, rengiant mokslo darbo rezultatų interpretavimą, duomenų analizę, pristatymą.		Seminarai, literatūros šaltinių analizė ir aptarimas, individualus darbas, atvejų analizė, projektų ir darbų analizė, sąvokų žemėlapis, mokslinių metodų paieška ir kritinis vertinimas, mokslinio tyrimo atlikimas ir kritinis jo rezultatų vertinimas, individualus darbas su tyrimo duomenimis.	Projektas, Mokslinio darbo plano parengimas ir įgyvendinimas
Dalykinės kompetencijos			
2. Žinios ir jų taikymas 2.1. Gebės slaugos ir medicinos mokslo naujoves, nacionalinę bei tarptautinę sveikatos priežiūros politiką pritaikyti planuojant ir vykdam slaugos mokslinius tyrimus, atsižvelgiant į pacientų teises ir konfidencialumą.		Paskaitos, Seminarai, literatūros šaltinių analizė ir aptarimas, individualus darbas, atvejų analizė, projektų ir darbų analizė, sąvokų žemėlapis, mokslinio tyrimo planavimas, mokslinio tyrimo atlikimas ir kritinis jo rezultatų vertinimas.	Projektas, Mokslinio darbo plano parengimas ir įgyvendinimas

3. Gebėjimai vykdyti tyrimus 3.1. Gebės analizuoti praktinius mokslinio tyrimo poreikius, nustatyti slaugos tyrimų aktualumą ir numatyti tyrimo dizainą. 3.2. Gebės suformuluoti mokslo darbo tikslą ir uždavinius, parinkti tinkamus mokslinio tyrimo metodus. Gebės rinkti, analizuoti, sintetinti ir kritiškai interpretuoti mokslinę ir kito pobūdžio informaciją iš įvairių šaltinių.	Paskaitos, Seminarai, literatūros šaltinių analizė ir aptarimas, individualus darbas, atvejų analizė, projektų ir darbų analizė, sąvokų žemėlapis, mokslinio tyrimo planavimas, mokslinio tyrimo atlikimas ir kritinis jo rezultatų vertinimas.	
---	---	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys individualioms ir savarankiškoms studijoms
Mokslinis tyrimas, jo teorinis pagrindimas. Mokslinio-tiriamąjo darbo plano rengimas, tyrimo poreikio nustatymas. Literatūros šaltinių paieška, tinkamumo ir įtraukimo/atmetimo kriterijai. Tyrimo dizainas. Jo kūrimas, ypatumai, įvairovės. Literatūros apžvalgos metodų įvairovė, pasirinkimas. Literatūros apžvalgos atlikimas, mokslinių šaltinių analizė, kitų šaltinių analizė	5		15				20	50	Įvertinti slaugos praktikos pokyčių poreikį, renkant teorinę-praktinę informaciją, išanalizuoti slaugos situaciją. Parengti tyrimo planą. Pagal nustatytus kriterijus rasti tinkamus literatūros apžvalgai šaltinius.
Pasirengimas empiriniam tyrimui. Tyrimo dizaino kūrimo proceso metodologinis pagrindimas. Tyrimo duomenų analizė ir sintezė. Tyrimo duomenų interpretavimo metodai. Tyrimo duomenų pristatymo būdai.	5		15				20	45	Sukurti tyrimo dizainą. Parengti tyrimo projektą.
Iš viso:	10		30				40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Projektas (Mokslinio darbo plano parengimo ir literatūros analizės vertinimas)	100%	Semestro pabaiga	Studentas turi būti įvykdęs šiuos reikalavimus: - Atlikta slaugos praktinės – profesinės situacijos analizė pagal pasirinktus kriterijus - Suformuluoti tyrimo tikslas, uždaviniai, objektas, subjektas - Atlikta literatūros šaltinių paieška, panaudojant įtraukimo/atmetimo kriterijų strategiją

		- Atlikta pasirinktos metodologijos literatūros apžvalga; - Pristatytas analizuojamo fenomeno metodologinis pagrindimas - Sukurtas ir pristatytas tyrimo dizainas Vertinama 10 balų sistemoje: 10 balų – studentas puikiai atliko situacijos analizę, išvalgiai vertinant slaugos profesines-praktines situacijas, parinko tinkamus literatūros šaltinius pagal logiškai nustatytus kriterijus, puikiai išanalizavo parinktą literatūrą ir pasirengė empiriniam tyrimui, tinkamai naudojant mokslinio darbo sąvokas ir terminus. 9 balai – studentas labai gerai atliko situacijos analizę, gerai vertinant slaugos profesines-praktines situacijas, parinko tinkamus literatūros šaltinius pagal logiškai nustatytus kriterijus, labai gerai išanalizavo parinktą literatūrą ir pasirengė empiriniam tyrimui, tinkamai naudojant mokslinio darbo sąvokas ir terminus. 8 balai - studentas gerai atliko situacijos analizę, tačiau slaugos profesinės – praktinės situacijos buvo įvertintos su trūkumais, gerai parinko tinkamus literatūros šaltinius pagal logiškai nustatytus kriterijus, gerai išanalizavo parinktą literatūrą ir pasirengė empiriniam tyrimui, tinkamai naudojant mokslinio darbo sąvokas ir terminus. Visuose etapuose galimi neesminiai trūkumai. 7 balai – studentas vidutiniškai atliko situacijos analizę, profesinių-praktinių situacijų vertinimas vyko netiksliai, analizė negili; literatūros apžvalga atlikta su trūkumais: ne visa literatūra tinkama, parinkimo/atmetimo kriterijai neaiškūs, trūksta mokslinės literatūros, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. 6 balai - studentas patenkinamai atliko situacijos analizę, profesinių-praktinių situacijų vertinimas vyko netiksliai, daug esminių trūkumų, analizė negili; literatūros apžvalga atlikta su trūkumais: ne visa literatūra tinkama, parinkimo/atmetimo kriterijai neaiškūs, trūksta mokslinės literatūros, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. 5 balai – studentas silpnai atliko situacijos analizę, profesinių-praktinių situacijų vertinimas vyko silpnai, analizė neatlikta tinkamai; literatūros apžvalga atlikta su trūkumais: ne visa literatūra tinkama, parinkimo/atmetimo kriterijai neaiškūs, trūksta mokslinės literatūros, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. 4-0 balai – studentas neatliko užduočių/ darbo nepateikė.
--	--	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
C.Boswell, S.Cannon	2018	Introduction to nursing research: incorporating Evidence-Based Practice.	5th edition	Jones & Bartlett Learning
SK Grove, JR Gray	2018	Understanding Nursing Research E-Book– Building an Evidence-Based Practice		Elsevier
D.F, Polit, C.T. Beck	2013	Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice	(8th edition) Eighth	North American Edition.
Pakalniškienė V	2012	Tyrimo ir įvertinimo priemonių patikimumo ir validumo nustatymas: metodinė priemonė		Vilniaus universiteto leidykla. Vilnius.

Žydžiūnaite V.	2011	Baigiamojo darbo rengimo metodologija. Mokomoji knyga		Klaipėdos valstybinė kolegija
Papildomoji literatūra				
J. Venclovienė	2010	Statistiniai metodai medicinoje		Kaunas, Vytauto didžiojo universitetas

SOCIOLOGIJA, VADYBA IR SVEIKATOS TEISĖ

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
SOCIOLOGIJA, VADYBA IR SVEIKATOS TEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. Jurgita Stirblienė Kitas (-i): kiti VU MF SMI Slaugos katedros dėstytojai	Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų instituto Slaugos katedra, Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens/pavasario semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Pagrindinis tikslas – suteikti žinių slaugos studentams apie sociologiją, vadybą ir sveikatos teisę kaip kompleksinę socialinių mokslų šaką ir išnagrinėti jos apimamas pagrindines specifines sritis. Studentai gebės analizuoti ir suprasti teisės aktus, ekonominės analizės pagrindus ir rodiklius, mokslinę literatūrą biomedicinoje ir slaugoje; bus ugdomi analitiškai ir kritiškai mąstyti, formuoti mokslinę hipotezę ir rasti tinkamus mokslinius būdus jai spręsti, gebės taikyti įgytas žinias sveikatos priežiūros organizacijų valdyme, personalo valdyme, informacinių technologijų panaudojimą slaugytojo profesinėje veikloje.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos		
Socialiniai gebėjimai 1.1. Gebės bendrauti, bendradarbiauti su kolegomis atliekant individualų ar grupinį projektą. 1.2. Gebės dirbti komandoje, keisti informaciją ir priimti bendrus sprendimus pristatant tiriamąją medžiagą. 1.3. Gebės vadovautis profesinės etikos, personalo valdymo ir ryšių su visuomene bei ryšių su pacientais principais, praktiniame darbe, priimti atsakomybę už savo veiklos kokybę.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Rašto darbas (esė) Grupinis projektas, individualus projektas.
Dalykinės kompetencijos		
Asmeniniai gebėjimai 2.2. Gebės planuoti savo studijas, savarankiškai pasirinkti užduotis ir apgalvoti jų sprendimo būdus, numatyti ir įvertinti gautus rezultatus.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas	Rašto darbas (esė) Grupinis projektas, individualus projektas.

	Literatūros studijos	
Žinios ir jų taikymas 3.2. Žinios ir gebės praktikoje taikyti naujausias sveikatos teisės žinias; Žinios ir gebės paaiškinti socialinių – ekonominių-demografinių veiksnių įtaką visuomenės sveikatai. Įgytas žinias ir supratimą gebės pritaikyti praktikoje mažinant populiacijos sveikatos netolygumus.	Paskaitos Diskusijos Atvejo analizė Refleksija Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Rašto darbas (esė) Grupinis projektas, individualus projektas Egzaminas
Gebėjimai vykdyti tyrimus 4.1. Gebės atlikti teisės aktų paiešką ir vadovautis jų nuostatomis. Gebės nustatyti problemines populiacijos sritis. Gebės įvertinti ryšius tarp visuomenės ir atskirų jos grupių sveikatos ir socialinių-ekonominių veiksnių; prognozuoti populiacijos sveikatos tendencijas; nustatyti padidintos rizikos populiacijas. 4.2. Gebės savarankiškai analizuoti mokslinę literatūrą bei įvertinti gautų išvadų ir rezultatų patikimumą bei pagrįstumą ir juos pristatyti.	Paskaitos Diskusijos Individualus ir grupinis darbas Literatūros studijos	Rašto darbas (esė) Grupinis projektas, individualus projektas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Sveikatos teisės pagrindai. Žmogaus teisė į sveikatą. Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos pagrindai. Sveikatos draudimas. Sveikatos netolygumų priežastys, pasekmės, valdymas.	1			3			4	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas: sveikatos teisės samprata; sveikatos teisės raidos Lietuvoje istoriniai aspektai; sveikatos teisės teoriniai pagrindai. Praktinės individualios užduotys, grupinės diskusijos, grupiniai pranešimai. <u>Literatūra:</u> 1. Jankauskienė D. Sveikatos politika ir valdymas, 2007. Vadovėlis; 2. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas (Žin., 1998 Nr.112-3099, aktuali redakcija);

								3. Juškevičius J., Balsienė J. „Žmogaus teisės sveikatos priežiūroje: kai kurios pastabos dėl teisės į sveikatos priežiūrą ribų. <i>Jurisprudencija</i>, 2010 Nr. 4(122), p. 95-110; 4. 3. Jose Miola <i>Medical Ethics and Medical law. A symbiotic relationship</i>, 2007, Hart Publishing
2. Pacientų teisės ir pareigos. Informuoto paciento sutikimas: samprata ir svarba.	1		3			4	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas: paciento sąvoka; pacientų teisių samprata ir klasifikavimas; paciento teisių materialinės garantijos; paciento teisių reglamentavimas tarptautiniuose dokumentuose ir nacionaliniuose teisės aktuose; paciento atstovavimas; reikalavimai informuotam sutikimui; atsakomybė dėl informacijos nepateikimo; praktinių užduočių atlikimas. <u>Literatūra:</u> 1. Lietuvos Respublikos paciento teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas (Žin., 2009, Nr.145-6425, aktuali redakcija); 2. Kutkauskienė J. Paciento teisių ir pareigų teisinio reglamentavimo Lietuvoje problematika ir raidos tendencijos, <i>Jurisprudencija</i>, 2008 Nr.12(114), p.82-92; 3. Europos šalių pacientų teisių chartija, 2002; 4. Gruodytė E., Šalčiūtė-Pratkienė L. Informuoto paciento sutikimo doktrinos samprata ir svarba sveikatos priežiūroje. <i>Teisės apžvalga</i>. Kaunas: Vytauto

								<i>Didžiojo universitetas. ISSN 2029-4239 (online). 2013, Nr. 1(10), p. 136-170;</i> <i>5. Šimonis M. Paciento autonomija: esmė ir įtvirtinimas Lietuvos teisėje. Teisė. ISSN 1392-1274, 2006 Nr. 58, p. 134-147.</i>
3. Slaugytojos teisės, pareigos, atsakomybė. Teisė verstis slaugytojos profesija, reikalavimai sveikatos priežiūros paslaugų kokybei.	1		3			4	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas: reglamentavimas; vykdymas; kontrolė; atsakomybė už neteisėtą vertimąsi slaugytojo praktika; praktinių užduočių atlikimas. Individualaus projekto pristatymas. Savirefleksija <u>Literatūra:</u> 1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. V-1088 „Dėl Slaugos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“; 2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr. V-400 „Dėl Slaugytojų darbo krūvio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. 3. Lietuvos Respublikos Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymas (Žin., Nr. 62-2224, aktuali redakcija).
4. Vadybos mokslas. Vadybos funkcijos. Sveikatos priežiūros organizacijų valdymas, ryšiai su pacientais.	2		5			7	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas: reglamentavimas; samprata; sveikatos priežiūros paslaugų kokybės vertinimas ir problematika; praktinių užduočių atlikimas. <u>Literatūra:</u> 1. Daft R. L. Organization theory and design. Mason, 2004; 2. Zakarevičius P. Vadyba: genezė, dabartis, tendencijos:

								monografija. Kaunas, 2002; 3. <i>Pramonės įmonių vadyba/ Algimantas Sakalas, Povilas Vanagas, Bronius M Martinkus ir kt. Kaunas, 2000</i> 4. Cole G. A. <i>Management: theory and practice. London, 2007;</i> 5. <i>Sheldrake J. Management Theory from Taylorism to Japanization, 2010.</i>
5. Pokyčių valdymas sveikatos priežiūroje. Slaugytojo vadovo asmenybė. Vadovavimo stiliai.	1		5			6	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas, praktinių užduočių atlikimas.
6. Sveikatos informacinės duomenų bazės, informacijos paieška.	1		4			5	11	Mokymo ir mokslo literatūros studijavimas Praktinių užduočių sprendimas
7. Sveikatos priežiūros paslaugų kokybė (maksimalaus rūpestingumo ir atitikimo šiuolaikinio mokslo reikalavimus kriterijai). Medicininiai ginčai slaugytojo profesinėje veikloje.	1		3			4	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas; sąvokos; istorinė gerosios klinikinės praktikos raida; tiriamųjų interesų apsauga; medicininių ginčų samprata; galimi sprendimo būdai, slaugos klaidų pasekmės; atsakomybė; praktinių užduočių atlikimas. Savirefleksija. Grupinio projekto pristatymas. <u>Literatūra:</u> 1. Lietuvos Respublikos biomedicininų tyrimų etikos įstatymas (Žin., 2000 Nr. 44-1247, aktuali redakcija); 2. Beyleveld D., Brownsword R. <i>Human dignity in bioethics and biolaw, Oxford university press.</i> 3. Willging Paul R. <i>Litigation is everyones's problem, Vol. 55 Issue 1, p.12-16;</i> 4. Kaminskienė N., Račelytė D.,

									<i>Tvaronavičienė A. ir kt. Mediacija. Mediacija sveikatos priežiūros srityje, p.478-512, Mykolo Romerio universitetas, Vadovėlis.</i>
8. Sociologija. Sampratos, apibrėžimai. Sociologijos mokslo pritaikomumas.	2			4			6	12	Literatūros paskaitos tema skaitymas ir analizavimas: raida; samprata; atsakomybė už medicinos etikos normų pažeidimą; problematika; praktinių užduočių atlikimas. Savirefleksija.
Iš viso:	10			30			40	95	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Projekto parengimas ir pristatymas (individualus ir grupinis)	30	Semestro metu	Projekto metu bus vertinamos teorinės žinios, socialiniai (bendravimo ir komandinio darbo gebėjimai bei gebėjimas vadovautis profesine etika), asmeniniai gebėjimai (gebėjimas savarankiškai mokytis, tobulėti), gebėjimai vykdyti tyrimus. Vertinimas dešimtbalėje sistemoje: 10 balų: Puikios teorinės žinios, pateiktos išsamiai. Puikiai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, geba sudominti auditoriją, perteikti informaciją, geba vadovautis profesinės etikos principais, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Puikiai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. 9-8 balai: Labai geros/ geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Labai gerai/gerai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, vadovautis profesinės etikos principais, sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Labai gerai/gerai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. 7-6 balai: Vidutiniškos/ patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Vidutiniškai/patenkinamai geba dirbti grupėje ir savarankiškai bei vadovautis profesinės etikos principais, vidutiniškai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu nepakankamai atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Vidutiniškai/patenkinamai parengtas ir pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos. 5: Silpnos žinios ir gebėjimai, kurie dar tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug klaidų. Silpnai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, menkai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu neatsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Silpnai pristatytas projektas, pateiktos praktinės rekomendacijos menkos. 0–4: Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Rašto darbas (esė)	20	Semestro metu	Rašto darbo parengimas. Atsiskaitymas realizuojant konkrečias užduotis kompiuteriu. Esė metu bus vertinamos teorinės žinios, socialiniai

			(bendravimo ir komandinio darbo gebėjimai bei gebėjimas vadovautis profesine etika), asmeniniai gebėjimai (gebėjimas savarankiškai mokytis, tobulėti), gebėjimai vykdyti tyrimus. Vertinimas dešimtbalėje sistemoje: 10 balų: Puikios teorinės žinios, pateiktos išsamiai. Puikiai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, geba sudominti auditoriją, perteikti informaciją, geba vadovautis profesinės etikos principais, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Puikiai parengta ir pristatyta esė. 9-8 balai: Labai geros/ geros teorinės žinios, yra neesminių klaidų. Labai gerai/gerai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, vadovautis profesinės etikos principais, sudominti auditoriją, pristatymo metu atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Labai gerai/gerai parengta ir pristatyta esė. 7-6 balai: Vidutiniškos/ patenkinamos teorinės žinios, yra klaidų. Vidutiniškai/patenkinamai geba dirbti grupėje ir savarankiškai bei vadovautis profesinės etikos principais, vidutiniškai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu nepakankamai atsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Vidutiniškai/patenkinamai parengta ir pristatyta esė. 5: Silpnos žinios ir gebėjimai, kurie dar tenkina minimalius reikalavimus. Yra daug klaidų. Silpnai geba dirbti grupėje ir savarankiškai, menkai geba sudominti auditoriją, pristatymo metu neatsiskleidė studento profesinis tobulėjimas. Silpnai parengta ir pristatyta esė. 0–4: Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Egzaminas raštu	50	Egzaminų sesijos metu	Egzaminų sesijos metu laikomas egzaminas raštu (testas). Bus vertinamos teorinės žinios. Studentai gali pasirinkti iš kelių pasiūlytų variantų tinkamus atsakymus. Žinios vertinamos pagal dešimtbalę sistemą. Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta ne mažiau kaip 90 proc. klausimų. 8-9 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 85 proc. klausimų (9 balai) ar 75 proc. klausimų (8 balai). 6-7 balai – studentas patenkinamai/vidutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 65 proc. klausimų (7 balai) ar 55 proc. klausimų (6 balai). 5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 50 proc. klausimų. 4-1 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai.

			Laikant raštu – atsakyta mažiau kaip 50 proc. klausimų
Galutinis įvertinimas			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino vertinimo (K–0,5) ir rašto darbo (K-0,2) projekto rengimas ir pristatymas (K–0,3). Galutinis pažymys nustatomas, atskirus pažymius padauginant iš svertinio koeficiento ir sandaugas susumuojant.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Janušonis V.	2017	Rizikos valdymas sveikatos priežiūros organizacijose		Klaipėda
Kaminskas R., Peičius E.	2013	Filosofija. Sociologija / Philosophy. Sociology. Bioetikos ir sociologijos tarpdalykinio bendradarbiavimo galimybės	Nr.4	http://mokslozurnalai.lmaleidykla.lt/filosofija/sociologija/2013/4/6933
Connie M. Ulrich	2012	Nursing ethics in everyday practice		Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing
Buivydas R., Černiauskas G., Černiauskas N. ir kt.	2010	Lietuvos sveikatos sektoriaus amžių sandūroje		Vilniaus sveikatos ekonomikos centras
Jose Miola	2007	Medical Ethics and Medical Law. A symbiotic relationship		Hart Publishing (Oxford and Portland and Oregon)
Kutkauskienė J.	2008	Paciento teisių ir pareigų teisinį reglamentavimą Lietuvoje: problematika ir raidos tendencijos	Nr. 12 (114). P. 82-92	Jurisprudencija
Papildoma literatūra				
Lietuvos Respublikos Seimas	2009	Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymas.	Nr. 145-6425, aktuali redakcija	Valstybės žinios
Leonavičius V., Baltrušaitytė G., Naujokaitė I.	2007	Sociologija ir sveikatos priežiūros paslaugų vartotojas		http://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2012/05/33374.pdf
Leonavičius V.	2003	Filosofija. Sociologija / Philosophy. Sociology. Sociologijos recepcija Lietuvoje: sveikatos sociologijos atvejis	Nr.3	http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/get/LT-LDB-0001:J.04~2003~1367158862711/DS.002.0.01.ARTIC
Lietuvos Respublikos Seimas	1998	Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas	Nr.112-3099, aktuali redakcija	Valstybės žinios
Lietuvos Respublikos Seimas	2001	Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymas	Nr. Nr. 62-2224, aktuali redakcija	Valstybės žinios
Lietuvos bioetikos komitetas		Florence Nightingale priesaika (Slaugos etikos kodeksas)		http://bioetika.sam.lt/index.php?2764725243#3

		Slaugytojo profesinės etikos kodeksas		
Juškevičius J., Balsienė J.	2010	Žmogaus teisės sveikatos priežiūroje: kai kurios pastabos dėl teisės į sveikatos priežiūrą ribų (straipsnis anglų kalba).	Nr. 4(122), p. 95-110	Jurisprudencija
Šimonis M.	2006	Paciento autonomija: esmė ir įtvirtinimas Lietuvos teisėje	ISSN 1392-1274, Nr. 58, p. 134-147	Teisė
Lietuvos Respublikos Seimas	2002	Konvencija dėl žmogaus teisių ir orumo apsaugos biologijos ir medicinos srityje: Žmogaus teisių ir biomedicinos konvencija	Nr. 97-4253	Valstybės žinios

SVEIKATOS RAŠTINGUMAS

Dalyko (modulio) pavadinimas			Kodas
SVEIKATOS RAŠTINGUMAS			
Dėstytojas (-ai)		Padalinys (-iai)	
Koordinuojantis: doc. dr. Stanislav Sabaliauskas		Vilniaus universiteto Medicinos Fakulteto Sveikatos mokslų institutas	
Kiti:		M. K. Čiurlionio g. 21, Vilnius Geležinio Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Pirmoji		privalomasis	
Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)	
Auditorinė	rudens/pavasario semestras	Lietuvių kalba	
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: nėra		Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra	
Dalyko apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	40	95
Dalyko tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Gebėti įvertinti suaugusių žmonių sveikatos raštingumą ir turinčius jam įtakos veiksnius, gebėti taikyti sveikatos raštingumo ugdymo priemones ir būdus sveikiems ir sergantiems asmenims siekiant pozityvių sveikatos elgsenos pokyčių.			
Dalyko studijų siekiniai		Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos			
1. Socialiniai gebėjimai:			
1.2. Gebės argumentuotai perteikti šiuolaikinių sveikatos raštingumo teorijų koncepcijas ir pagrįstumą. Gebės pateikti pasiūlymus dėl sveikatos raštingumo ugdymo sveikatos priežiūros sistemoje.	Paskaitos, seminarai, savarankiškas mokymasis. Diskusija, pokalbiai, pasakojimai, dalijimasis patirtimi, aiškinimas, literatūros apžvalgos parengimas ir pristatymas (pranešimas).	Egzaminas. Literatūros pristatymo vertinimas.	apžvalgos kolegialus
2. Asmeniniai gebėjimai:			
2.1. Gebės diskutuoti aktualiais sveikatos raštingumo ugdymo praktikoje klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, kultūriniame ir ekonominiame kontekste. 2.2. Gebės kritiškai vertinti sveikatos raštingumo teorijų įvairovę, etiškai jas taikyti praktikoje, kurti sveikatos raštingumo ugdymo strategijas.	Paskaitos, seminarai, savarankiškas mokymasis. Diskusija, pokalbiai, pasakojimai, dalijimasis patirtimi, aiškinimas, literatūros apžvalgos parengimas ir pristatymas (pranešimas).	Egzaminas. Literatūros pristatymo vertinimas.	apžvalgos kolegialus
Dalykinės kompetencijos			
3. Žinios ir jų taikymas:			
3.1. Žinios ir gebės pritaikyti praktikoje sveikatos raštingumo principus, taikymo sritis, biopsichosocialinį sveikatos modelį, sveikatos raštingumo ugdymo būdus, priemones, procesą	Paskaitos, seminarai, savarankiškas mokymasis. Diskusija, pokalbiai, pasakojimai, dalijimasis patirtimi, aiškinimas,	Egzaminas. Tarpiniai (testai).	atsiskaitymai

asmens sveikatos priežiūroje ir organizacijose; Gebės sistemiškai identifikuoti ir analizuoti realias sveikatos raštingumo problemas.	literatūros apžvalgos parengimas ir pristatymas (pranešimas).	Literatūros pristatymo vertinimas.	apžvalgos kolegialus
--	---	------------------------------------	----------------------

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
Sveikatos raštingumo samprata. Personalinis ir organizacinis sveikatos raštingumas. Funkcinis, interaktyvus, kritinis sveikatos raštingumas. Sveikatos raštingumo ugdymo tikslai sveikatos priežiūros, ligų prevencijos, sveikatos stiprinimo srityse. Sveikatos raštingumo determinantai: veiksniai, turintys įtakos sveikatos raštingumui, žemo sveikatos raštingumo priežastys. Sveikatos raštingumas kultūriniame ir ekonominiame kontekstuose.	2		4				6	1 2
Sveikatos raštingumo moksliniai tyrimai. Sveikatos informacijos supratimas, šaltiniai, ištekliai, poveikis asmens elgsenai ir sveikatai. Sveikatos raštingumo ugdymo būdai, priemonės, procesas asmens sveikatos priežiūroje ir organizacijose. Asmens ir sveikatos priežiūros specialistų profesinė komunikacija sveikatos raštingumo ugdymo procese.	1		4				5	1 0
Požiūrio į sveikatą įvertinimas ir jo keitimas siekiant pozityvių sveikatos elgsenos pokyčių. Biopsichosocialinis požiūris į sveikatą. Otavos chartijos interpretacija. Šiuolaikinės sveikatos ir slaugos teorijos sveikatos raštingumo kontekste. Pozityvioji, fatalizmo, negatyvizmo, priklausomybių, asocialaus elgesio psichologija: teorija ir praktika.	2		5				7	1 2
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)			2				2	1 3
Sveikatos raštingumas sveikatos stiprinimo srityje. Asmens higiena, mityba, fizinis aktyvumas, aplinka, jų poveikis sveikatai. Sveikatinimo programos. Sveikatos raštingumas gyvensenos	2		4				6	1 2

keitimo srityje. Alkoholizmas, rūkymas, toksikomanija, poveikis sveikatai. Slaugytojo vaidmuo.									literatūros studijos. Literatūra: K. Kopera-Frye. Health Literacy Among Older Adults. eMedicine Medicine by medicine.medsc ape.com. Javtokas Z. 2010. Sveikatos mokymas: mokymo formos ir metodai. Javtokas Z. 2009, Sveikatos stiprinimo konspektas. E. Neter et al. 2015. The dimensionality of health literacy and eHealth literacy. Rašto darbo ir pranešimo parengimas.
Sveikatos raštingumo ugdymas asmens sveikatos priežiūroje. Paplitusios lėtinės kardiovaskulinės, endokrininės, virškinimo sistemos, alerginės, plaučių, inkstų ligos, pacientų mokymas jas kontroliuoti. Slaugytojo vaidmuo.	2		4				6	1 2	
E medicinos samprata, privalumai, istorinė raida, moksliniai tyrimai. Sinchroninis ir asinchroninis mokymas e medicinoje. E medicinos organizavimo priemonės ir būdai, testavimai ir vertinimas.	1		5				6	1 1	
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)			2				2	1 3	Pasirengimas koliokviumui
Iš viso:	10		30				4 0	9 5	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpiniai atsiskaitymai (5 testai)	50	Semestro eigoje	Testą sudaro dešimt klausimų (iš kurių ne daugiau kaip 2 gali būti atviro tipo). Vertinamos teorinės žinios ir analizuojama, kaip žinios gali būti pritaikytos praktinės situacijose. Išsamus žinių ir supratimo vertinimas: 10 balų - Puikios, išskirtinės, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, įžvalga. Puikus pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >90 % 9 balai - Tvirtos, geros, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta studijuojamą medžiagą, sąvokas vartoja tinkamai. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. Labai geras pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >85 % 8 balai - Geresnės nei vidutinės žinios ir jų taikymas sprendžiant praktines problemas. Susipažino su privaloma medžiaga. Geba savarankiškai dirbti su papildoma medžiaga. Supranta sąvokas ir principus,

			juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. Geras pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >75 % 7 balai - Vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Žinias taiko praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Kelios esminės dalys susiejamos į visumą. Pakankamai gerai argumentuoja. Pakankamas pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >65 % 6 balai - Žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti priimamą informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau nesugebama jų susieti. Patenkinamas pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >55 % 5 balai - Žinios tenkina minimalius reikalavimus. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Paprastas įsisavintų sąvokų vardijimas, teksto atpasakojimas. Atsakymas sutelktas į vieną aspektą. Minimalus pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >50 % 1-4 balai - Žinios netenkina minimalių reikalavimų. Bendrai surinkta balų suma <50 %
Rašto darbai ir jų pristatymas, debatai	20	Semestro eigoje	Vertinami du rašto darbai ir jų pristatymas. Vertinamos teorinės žinios ir socialiniai bei asmeniniai gebėjimai, gebėjimas argumentuotai pristatyti ir apginti poziciją, kelti probleminius klausimus. Išsamus gebėjimų vertinimas: 10 balų - Puikiai taiko teorines žinias. Puikiai atlieka sudėtingas nestandartines užduotis. Nepriekaištinga, išskirtinė atlikimo kokybė. Puikūs raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Gerai supranta, ką ir kodėl daro. 9 balai - Labai gerai taiko teorines žinias. Lengvai atlieka sudėtingas tipines užduotis. Labai gera atlikimo kokybė. Labai geri raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Supranta, kokius metodus, technikas taiko ir kodėl. 8 balai - Gerai taiko žinias. Teisingai atlieka vidutinio sudėtingumo ir sunkesnes užduotis. Gera atlikimo kokybė. Geri raiškos ir pristatymo įgūdžiai. Žino, kokius metodus, technikas taikyti. 7 balai - Žinios taikomos vadovaujantis pateiktais pavyzdžiais. Gera atlikimo kokybė. Teisingai atlieka vidutinio sunkumo užduotis. Pakankami raiškos ir pristatymo įgūdžiai. 6 balai - Žinios taikomos vadovaujantis pateiktais pavyzdžiais. Patenkinama atlikimo kokybė. Moka veikti pagal analogiją. Teisingai atlieka lengvas užduotis, bet nesuvokia sudėtingesnių. Patenkinami raiškos ir pristatymo įgūdžiai. 5 balai - Minimalūs pakankami gebėjimai problemoms spręsti vadovaujantis pavyzdžiais. Geba veikti pagal analogiją. Patenkinami raiškos ir pristatymo įgūdžiai. 1-4 balai - Gebėjimai netenkina minimalių reikalavimų.

Egzaminas	30	Semestro eigoje	Egzamino metu atliekamas testas vertinamos teorinės žinios (testas) ir praktinės žinios (klinikinės slaugos situacijos analizė pritaikant slaugos modelį). Išsamus žinių ir supratimo vertinimas: 10 balų - Puikios, išskirtinės, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta ir vartoja sąvokas, geba analizuoti jas platesniame dalyko kontekste. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Puikūs analitiniai ir vertinimo įgūdžiai, įžvalga. Puikus pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >90 % 9 balai - Tvirtos, geros, visapusiškos žinios ir jų taikymas sprendžiant sudėtingas praktines problemas. Savarankiškai studijavo papildomą medžiagą. Puikiai supranta studijuojamą medžiagą, sąvokas vartoja tinkamai. Originaliai ir nepriklausomai mąsto. Labai geri analitiniai, vertinimo ir sintezės įgūdžiai. Labai geras pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >85 % 8 balai - Geresnės nei vidutinės žinios ir jų taikymas sprendžiant praktines problemas. Susipažino su privaloma medžiaga. Geba savarankiškai dirbti su papildoma medžiaga. Supranta sąvokas ir principus, juos taiko tinkamai. Gerai argumentuoja ir argumentus pagrindžia faktais. Geras pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >75 % 7 balai - Vidutinės žinios, yra neesminių klaidų. Žinias taiko praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Supranta ir vartoja sąvokas ir principus. Kelios esminės dalys susiejamos į visumą. Pakankamai gerai argumentuoja. Pakankamas pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >65 % 6 balai - Žemesnės negu vidutinės žinios, yra klaidų. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Susipažino su pagrindine medžiaga. Patenkinamai suvokia sąvokas, geba savais žodžiais apibūdinti priimamą informaciją. Analizuojant susitelkiama į keletą aspektų, tačiau nesugebama jų susieti. Patenkinamas pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >55 % 5 balai - Žinios tenkina minimalius reikalavimus. Žinias taiko nesudėtingoms praktinėms problemoms spręsti. Paprastas įsisavintų sąvokų vardijimas, teksto atpasakojimas. Atsakymas sutelktas į vieną aspektą. Minimalus pasirengimas tolesnėms studijoms. Bendrai surinkta balų suma >50 % 1-4 balai - Žinios netenkina minimalių reikalavimų. Bendrai surinkta balų suma <50 %
Galutinis įvertinimas			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino teorinių žinių (testas) ir praktinių žinių (atvejo analizė) vertinimo (K=0,3) ir tarpinių atsiskaitymų (testų, rašto darbų ir pristatymų) vertinimų vidurkio (K=0,7). Galutinis pažymys nustatomas, atskirus pažymius padauginant iš svertinio koeficiento ir sandaugas susumuojant.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Helen Osborne	2018	Health Literacy from A to Z: Practical Ways to Communicate Your Health Message		Aviva Publishing ISBN-13: 978-1449600532 ISBN-10: 1449600530
Karen Kopera-Frye (Editor)	2017	Health Literacy Among Older Adults. 1st ed.		Springer Publishing ISBN-13: 978-0826194510 ISBN-10: 0826194516
Efrat Neter; Esther Brainin, Oran Baron-Epel,	2015	The dimensionality of health literacy and eHealth literacy		The European Health Psychologist. Periodinis leidinys Prieiga internete: ehps.net/ehp
Smith M., Parker M.E.	2015	Nursing Theories and Nursing Practice	(Edition 4th)	Amazon Digital Services
Javtokas, Z.	2009	Sveikatos stiprinimo konspektas		Elektroninis leidinys ISBN 978-9986-649-35-9
Javtokas, Z.	2012	Sveikatos mokymas: mokymo formos ir metodai		Elektroninis leidinys, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Sveikatos mokykla. http://www.smlpc.lt/media/file/Skyriu_inf o/Metodine_medzia ga/Mokymo%20met odai.pdf
Papildoma literatūra				
Lindstrom B, Eriksson M.	2010	The Hitchhikers guide to Salutogenesis. Salutogenic pathways to health promotion		Folkhalsan Research Centre, Health Promotion Research, Helsinki
K. Sørensen, S. Van den Broucke, J. Fullam, G. Doyle, J. Pelikan, Z. Slonska, H. Brand	2012	Health literacy and public health: A systematic review and integration of definitions and models		Consortium Health Literacy Project European